

и репродуктивността се преместват към по-ранна възраст на майката, тъй като това е моделът на традиционната социализация при циганите/ромите.

“Това е лошото в нас, че нашите деца се женят много млади. На 14-15 години се женят, а на 18 вече са се развели” (м., 70 г., кв. Филиповци, София). „В нашия квартал момичетата се женят много малки, ама прекалено малки. Е, сега във Филиповци едно момче на 13 години, а момиче на 14 години. Какво семейство е това. Семейство! Той няма да може да си изкара едно парче хляб за семейството. Семейство! На 13 години баща... Майки ще стават. Трябва да си узрял да видиш живота и тогава вече. Като се омъжихме малки, какво спечелихме?!” (ж., 17 г., кв. Татарли, София) (цит. по Петрова, Антонова, Пенчева 2004: 81, 30). „Раждането на дете от дете е вече почти всекидневие.... В сливенската болница „Д-р Ив. Селемински” миналата година (2007 – б.а.) тук на 1485 раждания имало девет родилки на 13 години, десетки били на 14, а 16 годишна родила за четвърти път... „На ул.”Кара Кольо” в сливения квартал Надежда¹⁷ през къща има майки, родили преди да навършат 15 години. Големите фамилии обаче не ни допускат за разговор с тях... А снахичката отиде при майка си, препречва ни вратата наперена свекърва на 14 годишна родилка. В съседния двор обаче Радка Георгиева гордо позира с част от фамилията си. Родила е седем деца, само син на 15 и момиче на 13 още не са семейни. Сред многобройните ѝ внуци има две връстници на дъщеря ѝ.... Снаха ѝ Зорка била на 13 години, когато я взели за булка. „Отгледахме я вече, има момче и момиче, на мене и на мъжа ми се казват. Ние заради тез деца живеем”. Акушерки разказват, че в родилното са се събирали в рамките на три дни майка с дъщеря, снаха и внучка” (24 часа, бр.53 (5920) от 23 февруари 2008).

4.3. Модел на сексуално поведение

Типът сексуално поведение на циганите/ромите изцяло се вписва в традиционния модел, който обръща специално внимание на девствеността на девойката преди брака и на моногамията.

Предвид начина на живот в разширеното семейство и влиянието на общността, циганските/ромските деца получават специфично сексуално възпитание. И тук с пълна сила важи наблюдението на сръбския циганолог Александър Петрович, направено в средата на 30-те год. на XX век “... Главна причина за ранните сватби е това, че младите имат много силна, буйна кръв, която кара родителите им да ги женят рано. Сексуалният живот е събуден много рано в циганските деца не защото имат силна кръв, а поради техния начин на сексуално възпитание. Пора-

¹⁷ В източния край на улицата живеят градецки цигани, в западната част са заселени хорохане рома, а по средата между двете групи – т. нар. „голи” цигани.